

Tussen Loir en Loire

Pays Baugeois verrast

Het te weinig bekende Pays Baugeois omarmt een deel van de Vallée du Loir en behoort tot het departement Maine-et-Loire. In de wereld van het toerisme en de wijncultuur heeft men het doorgaans nog steeds over de oude benaming 'Anjou'. De Loir slingert zich doorheen het heuvelend Baugeois-landschap om in de buurt van Angers in de Loire te stromen. Leuke dorpjes met karakter hebben er zich genesteld. Baugé heeft alles in huis om een toeristische trekpleister te worden en Durtal pronkt met zijn kasteel boven de Loir. 'Manoirs' en rijke herenhuizen wijzen op vroegere rijkdom en gedraaide kerktorens verraden knap vakmanschap.

TEKST EN FOTO'S: CHRIS VERCRUYSSÉ

Durtal aan de breedstromende Loir, met zijn Tour du Lavoir.

De priorijkerk Notre-Dame in Cunault, met haar hoekige toren in het midden, vertoont romaanse trekken.

Een wandeling in het kwartier Saint-Léonard, over de brug langs de Loir, levert dit middeleeuws tafereel op.

FRANKRIJK

GEDRAAIDE TORENS EN HOLWONINGEN

We vinden onze camping in het rustige Fontaine-Guérin, net buiten de dorpskern. Vandaar is het

een kleine wandeling naar de indrukwekkende kerk. De toren, een eerste voorbeeld van een 'clocher tors' of een gedraaide, schroefvormige toren, wekt onze verbazing. Hij is echter gesloten, maar geen nood ... In het café op de hoek bieden ze ons spontaan de sleutel aan. In de kerk staren we met open mond naar de beschilderde zoldering.

Een boogschuit verder intrigeert ons de naam van Cornillé-les-Caves. We gaan er op zoek naar de 'caves (trogodytiques)' die holwoningen blijken te zijn, nauwelijks aangeduid, verscholen in groen. Verschillende steengroeven waar voor de bouw van rijke woningen tufkrijtsteen uitgehaald werd, vormden de rijkdom van de streek. Eenmaal de kwaliteit van de steen niet meer voldeed, werd omgeschakeld naar champignonkwekerijen in de grotten.

"Het dorp is spijtig genoeg geklasseerd", vertelt ons een bejaarde inwoner die zijn hond uitlaat. "Dat heeft de prijs van de woningen onbetaalbaar gemaakt voor de jonge mensen. De grote eigendommen kregen de naam 'Propriétés de Caractère', een benaming waarmee men de grote 'Châteaux de la Loire' niet naar de kroon wil steken." Het stadhuis dateert er uit de 15de eeuw, maar was eertijds een kloosterpost die de tienden moest innen bij de boeren die het land van de kloosterorde bebouwden.

SPREKENDE KOPJES EN STEUNBEREN

Over smalle wegen met een beperking tot 3,5 ton tuffen we voorbij het kasteel Montgeoffroy, een schoolvoorbeeld van

klassieke architectuur. In Brion dat op de oude heerweg Angers-Tours lag, wacht ons een romaanse kerk met binnenin intrigerende kapitelen en aan de buitenkant in de kroonlijst een reeks sprekende kopjes die een of andere boodschap willen verkondigen.

Een tweede rondrit brengt ons eerst in Moulherne. Daar zoeken we de rivier Riverolle op, waar je aan een romantisch plekje over een oud bruggetje de 'Voie Médiévale' kan nemen, een middeleeuws plaveisel dat je tot aan de kerk Saint-Germain brengt, getooid opnieuw met een gedraaide toren. De dikke muren worden door reusachtige steunberen recht gehouden. Binnenin gaat een sarcofaag terug tot de Karolingische tijd.

In Cuon is de kerk architecturaal uit een schuur gegroeid die dienst deed als veilige schuilplaats in ongere tijden. Bemerkt de pijnappel bovenop de klokkentoren. Le Guédéniau willen we je evenmin onthouden. Een pretentieloos dorp aan de rand van het staatsbos Chandelais, de lievelingsplek

van koning René en waar het nu heerlijk wandelen is. In het dorp treffen we een stuwmeertje aan met een wasplaats en een afgeleid kanaal dat een oude watermolen voedt.

'CAMPERKUIEREN'

We zetten onze camperwandeling verder en steken de Loire over in Gennes. We rijden langs de Loire (D132) stroomafwaarts en genieten van de zichten op de majestueuze Loire in Saint-Maur en Le Thoureil. Van een adembenemende schoonheid. Een ideale plek voor een picknick.

De andere kant op (D751) zoeken we in Cunault het kasteel op dat echter niet te bezoeken valt, maar dat wordt ruimschoots goedgeemaakt door de priorijkerk Notre-Dame, effenaf indrukwekkend. Romaanse robuustheid gecombineerd met gotische hoogtes. Kapitelen met fabelachtige figuren sieren het hoofdportaal.

In Atelier Le Croc, een artisanale steenbakkerij in Les Rairies dichtbij Durtal, worden bijna uitsluitend tegels gemaakt. Ook de ovens worden nog ambachtelijk gestookt.

Baugé met zijn Rue Basse en Rue Victor Hugo.

Camping Municipal Le Pont des Fées in Baugé-en-Anjou.

De majestueuze Loire in Le Thoureil, een ideale plek voor een picknick.

In het rustige Fontaine-Guérin, vinden we deze beschilde zoldering met versierde sluitsteen.

De schroefvormige toren van Vieil Baugé staat er bovendien gebogen bij. Zo gewild door de meester-bouwers als prestigestuk.

Op wandel in Cornillé-les-Caves ontdekken we inderdaad deze 'caves (troglodytiques)' die holwoningen blijken te zijn, verscholen in groen.

ARTISANALE STEENBAKKERIJ

Op naar het noorden, richting Vallée du Loir. We gaan op zoek naar een artisanale steenbakkerij in Les Rairies, dichtbij Durtal. In het Atelier Le Croc wordt nog volledig ambachtelijk gewerkt, bijna uitsluitend tegels. Rode, ijzerhoudende klei wordt manueel met grijze klei gemengd. De tegels gaan de met hout gestookte oven in tot een temperatuur van 800 °C wordt bereikt en dat voor ongeveer 35 uur. Daarna volgt een droogproces van één tot anderhalve maand. Elke tegel wordt ter hand genomen en met het oog en oor gecontroleerd. Geen twee gebakken tegels zijn gelijk, dat is het kunstige resultaat. Sinds de 15de eeuw gaat men hier zo tewerk. De oudste van de drie ovens dateert uit 1758. De tegels Le Croc zijn onder meer te bewonderen in heel wat kastelen langs de Loire en de Loir. Van de tientallen kleine steenbakkerijen in de streek blijven er nu nog drie over.

In Mouliherne treffen we dit romantisch plekje aan langs de rivier Riverolle.

RIJK VERLEDEN

Durtal pronkt met zijn hooggelegen kasteel, strategisch goed gezien, want neerkijkend op de Loir en op de weg Parijs-Nantes. De façade uit de 16de eeuw is pure renaissance, recentelijk gerestaureerd. Let op de ramen die het kruis van Anjou in zich dragen. De feestzaal vertoont over de hele lengte nog zijn oorspronkelijke muurschilderingen. Men is volop bezig het kasteel opnieuw te meubileren. Heel aangenaam is een wandeling in het kwartier Saint-Léonard, over de brug tegenover het kasteel, langs de Loir. Het middeleeuwse Durtal

gaat er herleven. Verschillende kanaaltjes leveren waterkracht voor de verschillende soorten molens van de vele ambachtelijke nijverheden. Verschillende 'hôtels particuliers' wijzen op vroegere welvaart. Een kwartier waar je niet op uitgekeken raakt.

STAD VAN KONING RENÉ

Via een heerlijke bosweg doorheen het bos van Baugé, gaat het naar Baugé-en-Anjou zelf dat zijn naam aan de streek gaf. Op de Place du Château ben je meteen in het centrum van de stad.

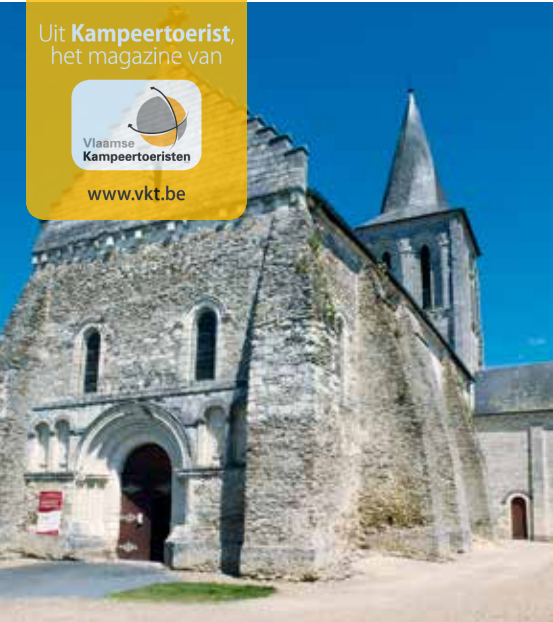
Baugé is toeristisch gezien een ondergewaardeerde stad. Het kreeg vrij recent de titel 'Petite Cité de Caractère'. Koning René, hertog van Anjou, liet er in de 15de eeuw een kasteel bouwen dat zijn geliefde residentie werd. Wat nu de Place de l'Europe is, was vroeger een ommuurde vesting op een uitstekende rots. De hele geschiedenis wordt in een filmisch spektakel voorgesteld in het kasteel. Het koninklijk verblijf bracht uiteraard een rist edellieden met zich mee die in de omgeving hun optrekje lieten bouwen. In de bossen van het Pays Baugeois konden ze weelderig op jacht gaan. Vandaar de vele rijke verblijven in

Durtal pronkt met zijn hooggelegen kasteel, heersend over de Loir en over de weg Parijs-Nantes.

In Pontigné deze bizarre fresco: twee vechtende mannen trekken elkaar de haren uit het hoofd.

De kerk Saint-Germain in Moulherne met zijn gedraaide toren en enorme steunberen.

de stad, vaak met uitgestrekte tuin, die echter niet zomaar toegankelijk zijn. Enkele sprekende details: op de Place du Marché, vroeger het economisch en administratief centrum van de stad, merk je in een gevel het embleem van de vrijmetselaarsloge met het devies: 'non revelanda sunt concilia' of 'deliberaties blijven geheim'. In de Rue des Cygnes is nu op nr. 4 een restaurant waar vroeger de Auberge des Trois Rois was. Rond de binnenkoer is nog de 17de-eeuwse galerij die twee woningen over twee verdiepingen verbond, behouden gebleven. In de Rue Basse, vroeger de belangrijkste straat van Baugé, zijn nog verschillende oude panden uit de 15de en 16de eeuw te bewonderen. Een uitgetekende stadswandeling maakt je wegwijs.

Durtal pronkt met zijn hooggelegen kasteel, strategisch goed gezien, want neerkijkend op de Loir en op de weg Parijs-Nantes.

Maar wat Baugé tot een toeristische topper kan maken, is het Hôtel Dieu dat als ziekenhuis in gebruik bleef tot 2001. De apotheek (l'Apothicaierie), ouder dan die van Baune, dateert er uit 1675. Je raakt er niet op uitgekoken. Geneeskunde valt hier samen met geneeskunst. Alle 'heilzame' stoffen gaan terug op planten of mineralen en werden in een eigen lab volgens een geneeskundige codex aangemaakt. Bewaard in wondermooie faiencekruiken uit de 17de eeuw, opgesteld in speciaal daartoe ontworpen meubilair in eik en notelaar in Louis XIII-stijl.

TOERISME

HET 'ECHTE' KRUIS

Een curiosum is de relik van 'La Vraie Croix d'Anjou' (Het Echte Kruis van Anjou) dat sinds 1790 bewaard wordt door de zusters 'Les Filles du Coeur de Marie de Baugé'. Het kruis is veilig opgeborgen in de Kapel van de Ongeneeslijk Zieken ('La Chapelle des Incurables') van het Hospice de la Girouardière (Rue de la Girouardière nr. 8).

Het verhaal begint in de 4de eeuw bij opgravingen op Golgotha (n.v.d.r. heuvel bij Jeruzalem waarop Jezus gekruisigd werd) op vraag van Helena, de moeder van keizer Constantijn. Historische documenten verklaren dat het hout – in ieder geval oosterse eik – afkomstig is van het kruis waaraan Christus gestorven is. Het kruis kreeg in de 14de eeuw aan beide kanten een gekruisigde Christus en werd met parels versierd. Het staat historisch vast dat Anne de la Girouardière, stichteres van het gelijknamige hospice, er 400 'livres d'or' voor heeft betaald. Na het huwelijk van koning René met Isabelle van Lotharingen krijgt het de naam 'Croix de Lorraine' (Kruis van Lotharingen). In 1940 koos generaal de Gaulle het kruis als embleem van het vrije Frankrijk en gaf het de naam 'Croix de la Libération' (Kruis van de Bevrijding). De relik is slechts op afspraak te bezichtigen, die maak je best in het Office de Tourisme van Baugé.

RONDJE GEDRAAIDE KERKTORENS

Als toemaatje nog een rondje 'clochers tors' of gedraaide kerktorens in de buurt van Baugé. Het gaat van Vieil Baugé over Pontigné naar Fougeré. Telkens kijken we met verwondering naar de kunstig gedraaide (in schroefvorm) toren. Die van Vieil Baugé spant de kroon, want hij is niet enkel schroefvormig, hij staat er bovendien ook lichtjes gebogen bij. Wat die vaklui al niet konden! Het kan geen toeval meer zijn.

Hier was een prestigeslag aan de gang tussen vaklui die wilden laten zien wat ze in hun mars hadden. Fougeré heeft een indrukwekkende middenbeuk met een dakgebinte in de vorm van een omgekeerde boot. In Pontigné zien we prachtige kapitelen en goed bewaarde fresco's. Eén ervan is heel bizar en stelt twee vechtende mannen voor die elkaar de haren uit het hoofd trekken. Bovendien is de fresco enkel te zien door de clerus in het koor.

MANOIR VAN CLAIRFONTAINE

Net buiten Baugé ligt verscholen in een park van 60 ha de Manoir van Clairfontaine. We betreden met enige schroom een van de meest authentieke middeleeuwse 'manoirs' (n.v.d.r. landgoed) van de streek. De hele geschiedenis van het Pays Baugeois tussen Loire en Loir komt hier opnieuw tot leven. Oorspronkelijk een grote schuur met kapel (12de eeuw) die als tiendenschuur fungeerde van een cisterciënzerabdij. Later overgenomen door kleine adel die de schuur omvormden tot residentie, weg van de grote kastelen langs de Loire. Het woongedeelte werd comfortabel ingericht en men leefde er koninklijk van de opbrengst van het land dat men door anderen liet bebouwen. Zo ontstond de 'manoir'. De huidige eigenaar, gepassioneerd door de middeleeuwen, liet de 'manoir' met de oude kapel volledig in zijn 15de-eeuwse toestand restaureren en renoveren. Het meubilair samen met de (Vlaamse) wandtapijten harmoniëren met moderne kunstwerken en creëren een feestelijke, warme en familiale sfeer. In het park dat een klein dierenrijk huisvest, staat de picknicktafel voor je klaar. Het Pays Baugeois als uitloper van de vallei van de Loir heeft alles in huis om menig toerist aan te trekken, maar onbekend maakt ook hier onbemind. ■

De Apothicaierie in het Hôtel Dieu van Baugé is ouder dan die van Baune. Het bleef als ziekenhuis in gebruik tot 2001.

Het kasteel Montgeoffroy, een schoolvoorbeeld van klassieke architectuur, ligt langs de weg even voor Brion.

INFO

ADRESSEN

Office de Tourisme du Baugeois

Place de l'Europe – B.P. 30056
F-49150 Baugé-en-Anjou
T +33 241 89 18 07
www.tourisme-bauge.com

Office de Tourisme des Portes de L'Anjou

41, Rue du Maréchal Leclerc
F-49430 Durtal
T +33 241 76 37 26
www.ot-portesdelanjou.fr

INTERESSANTE WEBSITES

be.france.fr/nl
www.anjou-tourisme.com
www.vallee-du-loir.com
www.clocherstors.com
www.manoirdeclairefontaine.com
www.cailleau.fr
www.petitescitesdecaractere.com
www.chateau-bauge.fr
www.chateau-durtal.com
www.chateaudemontgeoffroy.com

KAMPEREN

Het Pays Baugeois telt meerdere campings en zwerfautoplaatsen ('aires pour camping-car'), je kan ze terugvinden op de website van de toeristische diensten van Baugeois en Portes de l'Anjou.

BEZOCHTE CAMPINGS

Camping Municipal Le Champ du Moulin***

Rue du Moulin
F-49250 Fontaine-Guérin
T +33 241 54 71 43
open: van half april tot half oktober

plaatsen: 39

Bar-restaurant, zwembad, speelterrein.
Gelegen naast een meer ('base de loisirs') met zwem- en visgelegheid.

Camping Municipal Le Pont des Fées***

Rue du Pont des Fées
F-49150 Baugé-en-Anjou
T +33 241 89 14 79 en +33 673 85 68 72
www.camping-bauge.fr
open: van 1 april tot 31 oktober
plaatsen: 44
Vernieuwd terrein; op vijf minuten wandelen van het centrum van Baugé. Keurige camping; speelterrein en animatieruimte voor kinderen; kleine winkel, speelterrein, vissen, zwemparadijs naast camping; fietsverhuur.

Camping Les Portes de l'Anjou***

Rue du Camping 9
F-49430 Durtal
T +33 241 76 31 80
www.lesportesdelanjou.com
open: van eind maart tot half oktober
plaatsen: 116
Aan de oever van de Loir gelegen; op tien minuten van het centrum van Durtal; fiets- en kanoverhuur; bar en snack; speelterrein voor kinderen; zaal met binnenspelen; vissen in de Loir; dicht bij een verwarmd zwembad, gratis voor kampeerders.

ENKELE CENTRAAL

GELEGEN ZWERFAUTOPLAATSEN

- Parking du Plan d'Eau, RD 60 km 0,5, F-49150 Baugé-en-Anjou (Vieil-Baugé), T +33 241 89 20 37, 15 plaatsen, gratis.
- Rue du Pont des Fées, F-49150 Baugé-en-Anjou, T +33 241 84 12 12, 10 plaatsen, gratis.
- Super U, Route d'Angers, F-49150 Baugé-en-Anjou, 15 plaatsen, betalend.

